

KIFF 26

Kolkata International Film Festival
(Accredited by FIAFF)
8-15 January 2021

কেন্দ্ৰীয় ভাষ্য

বৰ্ষ ২৬। সংখ্যা ৫। ১২ জানুয়াৰি ২০২১

ভালো গান অনুভব কৰতে হয় ...

২৬ তম কলকাতা আন্তর্জাতিক চলচ্চিত্র উৎসবৰ প্ৰাঙ্গণে আজ সিনে আড়াতৰ বিবৰাটি ছিল একইসঙ্গে খুব আকৰ্ষণীয় ও গুৱত্পূৰ্ণ। ‘গান শোনা না গান দেখা’। বাংলা চলচ্চিত্র ও সংগীত জগতৰ বিশিষ্টজনেৱা উপস্থিত ছিলেন এই আড়াতৰ। আড়াটিকে এক সুতোয় গাঁথলেন চলচ্চিত্র পৰিচালক অৱিন্দন শীল। আড়াতৰ শুৱতেই প্ৰেৰ্যাকে সিংগিং প্ৰসঙ্গে কথা বলতে গিয়ে গায়িকা লোপামুদ্রা মিত্ৰ বলেন, আমি সবসময় সিনেমায় চাৰিত্ৰ সমষ্টকে স্টাডি কৰে তাৰপৰে গান গাই। তাৰে প্ৰেৰ্যাকেৰ ক্ষেত্ৰে আমাৰ একটা অসুবিধা হয়, আমাৰ গলাটা এতো বেশী রকমেৰ ‘আমাৰ’, যে অন্য কোনো নায়িকাৰ লিপে মানায় না বলে আমাৰ মনে হয় অনেক ক্ষেত্ৰে। এই কাৰণে আমি অনেক কাজ ফিরিয়েও দিয়েছি। দৰ্শক এবং সঞ্চালকেৰ অনুৱোধে ‘হেমলক সোসাইটি’ সিনেমা থেকে তাৰ গাওয়া গানটি লোপামুদ্রা কিছুটা গেয়ে শোনান। এই গানটিৰ প্ৰসঙ্গ এনে ঝোপকৰ বলেন, ‘হেমলক সোসাইটি’ সিনেমাৰ অ্যালবামে এই গানটা আমি লোপা দি’ৰ সঙ্গে ডুয়েট গোয়েছি। লোপা দি’ৰ ক্ষেত্ৰে আমায় গানটা গাইতে হয়েছিল, সেইটা আমাকে একটু বেশী আভাস কৰতে হয়েছিল। এৱেৰ গায়িকা লঞ্জিতা চক্ৰবৰ্তী ‘চতুৰ্থোঁ’ সিনেমায় তাৰ গাওয়া ‘বেস্ট এসে গেছে’ গানটি সম্পৰ্কে কিছু কথা বলেন। এই গানেৰ মধ্যে দিয়েই লঞ্জিতা তাৰ স্বতন্ত্ৰ গায়কী দৰ্শকেৰ সামনে প্ৰথম নিয়ে আসেন। এই গানটিও লঞ্জিতা দৰ্শকদেৱ অনুৱোধে শোনান। আজকেৰ আড়াতৰ বিষয়েৰ নীৰিখে গায়ক সুৱজিঃ চট্টোপাধ্যায় একটি অত্যন্ত গুৱত্পূৰ্ণ মন্তব্য কৰেন, ছবিতে গাওয়া গানেৰ ক্ষেত্ৰে ছবিৰ পৰিচালক গানটিৰ একটা ভিসুয়াল দেখতে পান সেটা আমাকে বুঝিয়ে দেন আমি সেই অনুযায়ী গান গাই বা সংগীত পৰিচালনা

কৰি, কিন্তু আমাৰ নিজেৰ গানেৰ অ্যালবামেৰ ক্ষেত্ৰে আমি গানেৰ ভিসুয়ালটা দেখতে পাই নিজেৰ কল্পনাৰ মধ্যে এবং সেই মতো সৃষ্টি কৰি। বাকিদেৱ মতো সুৱজিঃ চট্টোপাধ্যায়ও, ‘প্ৰাক্তন’ সিনেমায় তাৰ গাওয়া গানটি শোনান। এৱেৰ সংগীত পৰিচালক বিক্ৰম ঘোষ বলেন, ছোটবেলা থেকেই গল্প এবং মিউজিক এই দুটোকে জড়িয়ে একসঙ্গে কাজ কৰাৰ ইচ্ছে। পৰিৱৰ্তীতে সিনেমাৰ মিউজিক কৰতে এসে সেই সাথ পূৰণ হৈল। এই আড়াতৰ সংগীতক, চিত্ৰপৰিচালক অৱিন্দন শীলেৱ সৰকৰটি ছবিৰই সংগীত পৰিচালনা কৰেছেন বিক্ৰম ঘোষ। সেই কাজগুলি কৰতে গিয়ে ধৰ্তা কিছু মজাৰ ঘটনাৰ গল্প শোনালেন বিক্ৰম ঘোষ। এখনকাৰ দৰ্শকি শুধু গান শোনে না গান দেখেও, এইসময়েৰ লেটেক্ট ট্ৰেন্ট ‘মিউজিক ভিডিও’ বিষয়ে কথা বলতে গিয়ে এমনই মন্তব্য কৰলেন। এৱেৰ একটি আশৰ্য বিষয় ঘটল। সোমলতা দৰ্শকদেৱ আজ তাৰ নিজেৰ গানেৰ বদলে শোনালেন ঠুংৰি, ‘ইয়াদ পিয়া কি আৱে’। একতাৰা মুক্তমণ্ডেৰ সামনে উপস্থিত প্ৰতিটি দৰ্শকি মন্তব্যৰ মতো সোমলতাৰ এই পৰিৱেশনা গ্ৰহণ কৰলেন। সমগ্ৰ পৰিস্থিতি দেখে সংগীতক অৱিন্দন শীল বললেন, ভালো গান বুৰাতে হয় না, জনতে হয় না, শুধু অনুভব কৰতে হয়। গায়ক স্বপন বসুও এই মত সমৰ্থন কৰে বলেন, গানেৰ মধ্যে দিয়েই পৌৱৰ্কৰ্মৰকে পাওয়া যায়। ভীমসেন ঘোশীৰ গান বখন আমোৰ শুনি তাৰ মধ্যে দিয়েই দৰ্শককে দৰ্শন কৰি। ‘বং কানেকশন’ ছবিৰ ‘সুজন মাৰি রে ...’ গানটি গেয়ে শোনান স্বপন বসু। আড়াতৰ একদম শেষে সুৱজিঃ বলেন, ‘বাৰান্দাৱাৰোদুৱা’যদি ভিডিও অ্যালবম হত তাহলে ‘তোমাৰ’ এই শব্দটিৰ মানে এবং গানেৰ পৰিধি ছোট হয়ে যেত। শ্ৰোতা গান শুনে নিজেৰ মনেই একটি ছবিবা ভিসুয়াল বানিয়ে নেন। মাল্যবান আস

পৃথিবীৰ গভীৰ ... গভীৰতৰ অসুখ

সাহিত্যেৰ মানুষ শ্ৰীকৃষ্ণকে পি এই আকালে, একাকীহৰে মতো একটি বিষয়কে তাৰ ছবিৰ মধ্যে ধৰতে চেয়েছেন। তাৰ ছবি ‘বিউইন ওয়ান শো’ৰ অ্যান্ড সেভাৱেল আদাস’ আসলে সমুদ্ৰ সৈকতে বসবাসকাৰী জেলে উপজাতিৰ এক মানুষেৰ গল্প। ছবিৰ মূল চাৰিত্ৰে সলমন সমুদ্ৰ থেকে পাওয়া এক মেয়েৰ বন্ধুকে স্বাভাৱিক জীবনে অভ্যন্তৰ কৰতে গেলে তাৰ ভাষ্যণ অসুবিধা হয়। ঠিক যেন সে একাকী এক উদ্বাস্ত। আজ এক সাংবাদিক সম্মেলনে পৰিচালক শ্ৰীকৃষ্ণকে পি বললেন, এই দুঃসময়ে সমগ্ৰ পৃথিবী জুড়ে আমোৰ সবাই তো উদ্বাস্ত। অনেকেৰ মধ্যে থেকেও আমোৰ সবাই সমুদ্ৰেৰ মতো এক। পৰিচালক জানান, বাংলাৰ সঙ্গে তাৰ এক নিবিড় সম্পৰ্ক। ছবিৰ চিৰগুহণ কৰেছেন কলকাতাৰ শাক্যদেৱ চৌধুৰী ও চিৰসম্পাদক রঞ্জুম ব্যানার্জী। অভিনয়েৰ ক্ষেত্ৰে তিনি মূলত থিয়েটাৱেৰ মানুষদেৱ নিয়েছেন। দুই মূল চাৰিত্ৰে (পুৰ্ণিমা ও কানন) তিনি এন.এস.ডি.ৱৰ সদস্যদেৱ নিয়েছেন। পৃথিবীৰ এই গভীৰতৰ অসুখেৰ সময় একাকীত্ব একটি খুবই গুৱত্পূৰ্ণ বিষয়। তাই শিল্পানুৱাণী কৃষণেৰ মৃষ্টিৰ মাধ্যমে বাৰবাৰ বলতে চান, ‘দ্য প্ৰোব নিডস্ প্ৰেয়াৰ’।

আমাদেৱ প্ৰত্যেকেৰ মধ্যেই অপু আছে

বিভূতিভূষণ বন্দ্যোপাধ্যায়েৰ ‘অপু’ উপন্যাসেৰ শেষ পৰ্বকেই এতদিনে পৰ্যায় তুলে ধৰেছেন পৰিচালক শুভজিৎ মিত্ৰ। নাম ‘অভিযাত্ৰিক’। সোমবাৰ সাংবাদিকদেৱ সামনে উপস্থিত ছিলেন পৰিচালক ও তাৰ ছবিৰ পুৱো টিৰ-অৰ্জুন চক্ৰবৰ্তী, দিতিপ্ৰিয়া রায়, সঙ্গীত পৰিচালক বিক্ৰম ঘোষ, প্ৰোজেক গোৱাঙ্গ জালান, ছবিৰ নেপথ্য গায়ক গায়িকা সাহেব চট্টোপাধ্যায় ও উজ্জ্বলিনী। ‘কিফ’ এই ওয়াল্ট প্ৰিমিয়াৰ হল ছবিটিৰ। উচ্চস্থিত সকলেই। পৰিচালক শুভজিৎ জালানেন ছবিটি কৰতে ডিটেলিং এৰ ওপৰ বিশেষ গুৱত্ব দেওয়া হয়েছে। পুৱোনো সময়কে ধৰাৰ জন্য সাদা কালোৰ রংটাই বেছে নিয়েছেন তিনি। সঙ্গীত এই ছবিৰ একটি চাৰিত্ৰ। সেতাৰ, সৰোদ, বাঁশিৰ মতো বাদ্যযন্ত্ৰ দিয়েই গড়ে তলা হয়েছে সুৱেৱ ব্যাণ্ড-বললেন সঙ্গীত পৰিচালক বিক্ৰম ঘোষ। ‘অপু’ অৰ্জুন চক্ৰবৰ্তীৰ কাছে এই ছবিটি এক নতুন অভিযান। এই ছবিতে অপুৰ স্তৰ অপৰ্ণার ভূ মিকায় দিতিপ্ৰিয়া রায়, তিনি ও উচ্চস্থিত। উজ্জ্বলিনী গানেৰ পাশাপাশি অভিনয়ও কৰেছেন। সাহেব চট্টোপাধ্যায়েৰ কথায় আমাদেৱ প্ৰত্যেকেৰ মধ্যেই একটি অপু আছে।

দেলা চৌধুৰী

গঙ্গাসাগৰ মেলায় পৰিবেশ সচেতনতা ...

গঙ্গাসাগৰ মেলাকে প্লাস্টিক মুক্ত কৰাৰ উদ্যোগ নিঃসন্দেহে গুৱত্পূৰ্ণ। এ বিষয়ে খুব ভালো কাজ কৰছে দক্ষিণ চাৰিবিশ পৰগণাৰ জেলা প্ৰশাসন। আজকে ১১ জানুয়াৰি মিডিয়া সেন্টাৱেৰ সাংবাদিকদেৱ মুখোমুখি হয়ে একথা বলেন ‘ইকো ফ্ৰেন্ডলি গঙ্গাসাগৰ মেলা’ তথ্যচ্ছেৱ নিৰ্মাতা শীলা দন্ত। গতবছৰ থেকেই তিনি দেখেছেন মেলায় উন্মুক্ত শৌচ অনেকটা রোধ কৰা গৈছে। আমৰণ বাড়ে ক্ষয়ক্ষতিৰ পৰ পৰিস্থিতি ক্ষতিয়ে দেখতে ক্যামেৰা নিয়ে পোঁছে গিয়েছিলেন পৰিচালক। স্বৰ্জান্দেৱ ফলে বেণুবন অঞ্চল কিছুটা হলেও রক্ষা পোঁছেছে। তিনি কাকদীপ থেকে চেমাগুড়ি হয়ে সাগৱে পোঁছেছেন আবাৰ নামখানা দিয়ে লকগেট ঘূৰেও সাগৱেৰ পথ নিয়েছেন। বিস্তীৰ্ণ অঞ্চল ক্ষতিয়ে দেখে শুটিং কৰেছেন। মাৰো অসুস্থ হয়ে পড়েছিলেন। আবাৰ সুস্থ হয়ে কাজ শুৰু কৰেছেন। শীলা দন্তেৰ বকল্ব্য তাৰ ছবি নিয়ে প্ৰাসদিকতা বুঝে এগিয়ে এসেছেন বাংলাৰ মাননীয়া মুখ্যমন্ত্ৰী মমতা বন্দ্যোপাধ্যায়, শীলা দন্তেৰ ছবিতে বকল্ব্যও রেখেছেন তিনি।

সুদেৱ সিংহ

